

CSÉPA KÖZSÉG TÖRTÉNELMI ADATAI (Összegejtötte: Zentai László, 1958.)

Csépa község termékeny talaja kiválóan alkalmas volt a letelepedésre már a legrégibb időktől fogva.

A történelem tanúsága szerint az Alföld nek ezen a részén jazygok, vandálok, gótok, hunok, avarok, utánuk szlávok laktak.

Honfoglaláskor a Tiszazugot Árpád fejedelem törzse kapta, utána pedig az Ond törzs birtokába került.

Fényes Elek arról ír, hogy itt gyilkolták meg Aba Sámuel, de ez nem valószínű, mert Aba Sámuel halála idejében a harcok inkább Dunántúlon voltak.

A tatárjárás után kunokat telepített a Tiszazugba IV. Béla.

A török uralom alatt Ali bég átvonuló hadai teljesen elpusztították a Tiszazugot, a lakosság szétszéledt és a török elől mocsarakba, ingoványokba menekültek. A török uralom idején csak a község területének 1/10 része volt művelhető, a többi mocsaras terület volt.

A török uralom után a felvidéki magyarok, tótok, valamint kunok telepedtek le a Tiszazugban, ezeknek leszármazottjai a jelenlegi csépai lakosok, akik között több szlovák hangzású nevű van.

Százahagyomány szerint a község neve a „csíp” szóból alakult ki, sokan ma is Csipának nevezik. A „Csípsár” dűlő is mocsaras területéről lett elnevezve; ugyanis sok volt a szűnyog a mocsarakban. (A község 1766-ban készült pecsétjének fölirata; „Nemes Csípa Helység. 1766.”)

1261. évben már Kerekkút és Nagyhosszútó néven település volt ezen a területen, ahol Csépa község terül el.

1423. évben Chepa néven, 1493-ben Pókaháza-falu néven volt itt település kialakulva. 1546-ban Mórítz Péter nevű adófizetőnek volt ezen a részen birtoka, aki Pest megyében lakott.

1561-ben „Csepa” néven, 1664-ben pedig már Csépa néven szerepelt a község.

1664-ben Mórítz József császári generális királyi adományként kapta a község területét. Mórítz Józsefnek öt leánya volt, akik férjhez mentek Tercsi, Szántó, Czucz, Palotai és Csete nevű férfiakhoz; ezeknek nevéről vannak ma is a szőlőbeli határrészek elnevezve, Mórítz József birtoklásának idején kisnemesek telepedtek le a község területén és birtokot vásároltak tőle, de a község határának nagy része a Mórítz család birtokában maradt.

1700-ban már „Nemes Csépa” nevet kapta a község.

Az 1723-ban történt összeíráskor itt lakott a legtöbb nemesi diplomával rendelkező kisnemes a környéken.

A környező falvak jobbágyfalvak voltak.

Csépán nagybirtokrendszer nem alakult ki.

Nemesi előjogaikat 1889-ig gyakorolták a csépai nemesek.

A 17-18. században még a Pókaháza dűlőben volt a település.

A nagytemplom 1797-ben épült, ahogyan a mai napon is látható. A templom köré kezdték építeni az emberek házaikat, alacsony, nádtetős házakat, de kerítést nem készítettek, udvart csak jóval később kerítettek, a házak rendszertelenül épültek és a később kialakult utcák vonala is zeg-zugos lett, mint például a Rózsa György utca, Zrínyi utca és Árpád utca. A kövesút melletti részen kertek voltak, később ezen építkeztek és 1907 óta alakult ki az országút melletti lakóházak sora 4 km hosszúságban.

A község területén zárt település van, kevés a tanya, ennek oka, hogy 1894. év előtt, vagyis a Tisza gátjának elkészülte előtt árterület volt a község nagy része.

Lakóházak száma			
évszám	db	évszám	db
1827.	246	1930.	966
1850.	511	1949.	985
1900.	694	1956.	996
1910.	870	1958.	1004
1920.	784		

(Az 1919-es árvíz miatt csökkent a házak száma.)

Csépa község határát 1901. évben tagosították és kataszteri térképet készítettek, ekkor rendezték a község dűlőútvonalait is, amelyek egyenesek és minden határrész megközelíthető.

Lakosság száma			
évszám	lakos	évszám	lakos
1784.	1233	1930.	3570
1827.	1923	1941.	3284
1869.	2652	1949.	3414
1880.	2529	1960.	3410
1910.	3519	1970.	2901
1920.	3406		